

KAUHANNOJA

Kyläkeskiviikko 19.9.2012

Suomen maatalousmuseo Sarka
Kirsi Laine

"Mitäs puuttuu", sano Punto

"Toista aisaa", sano Perho

"Mettästä saadaan", sano Sakkinen

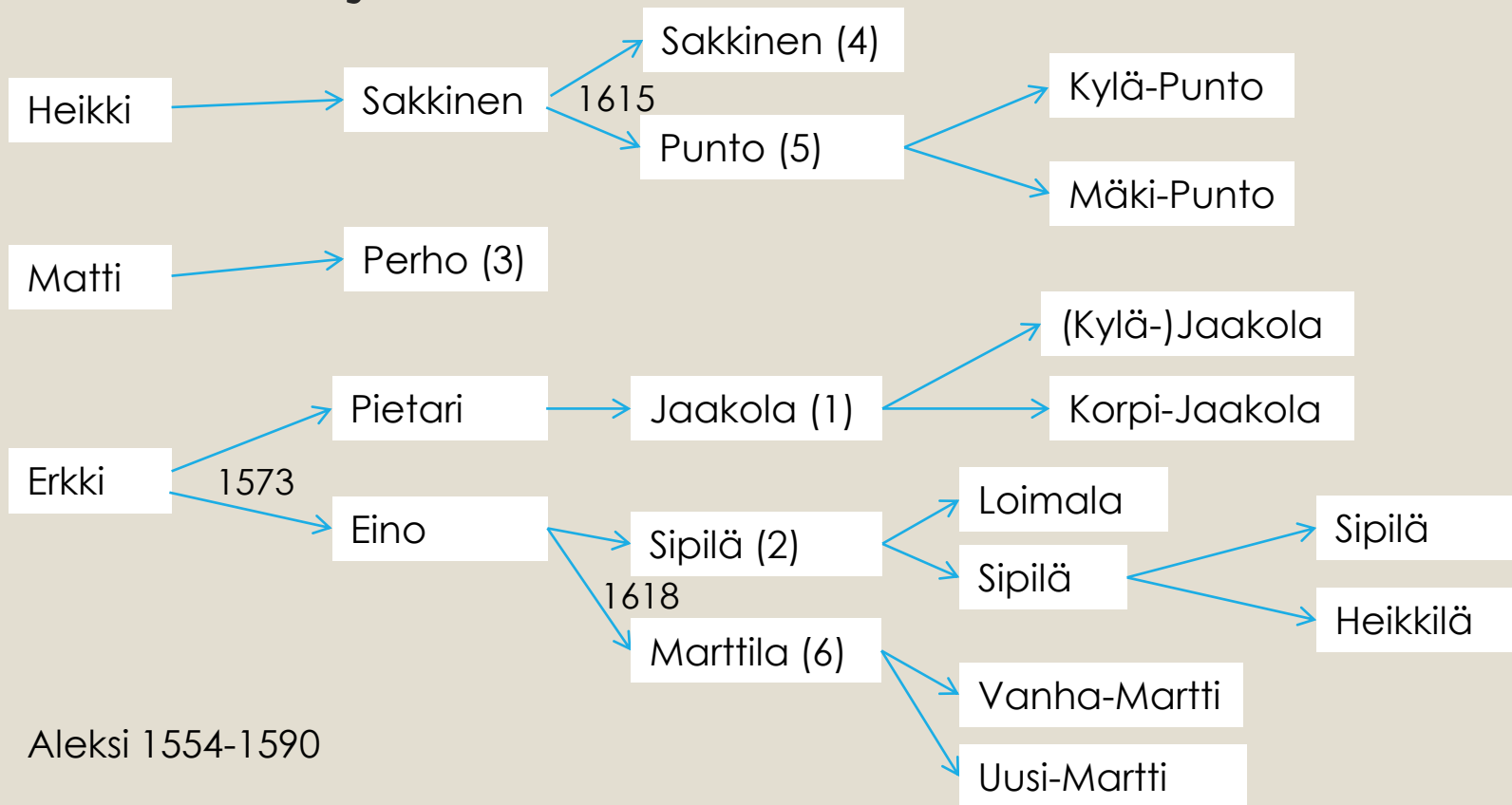
"Mun on mettä kaikki", sano Martti

"On mullaki yks loikaus", sano Loimala

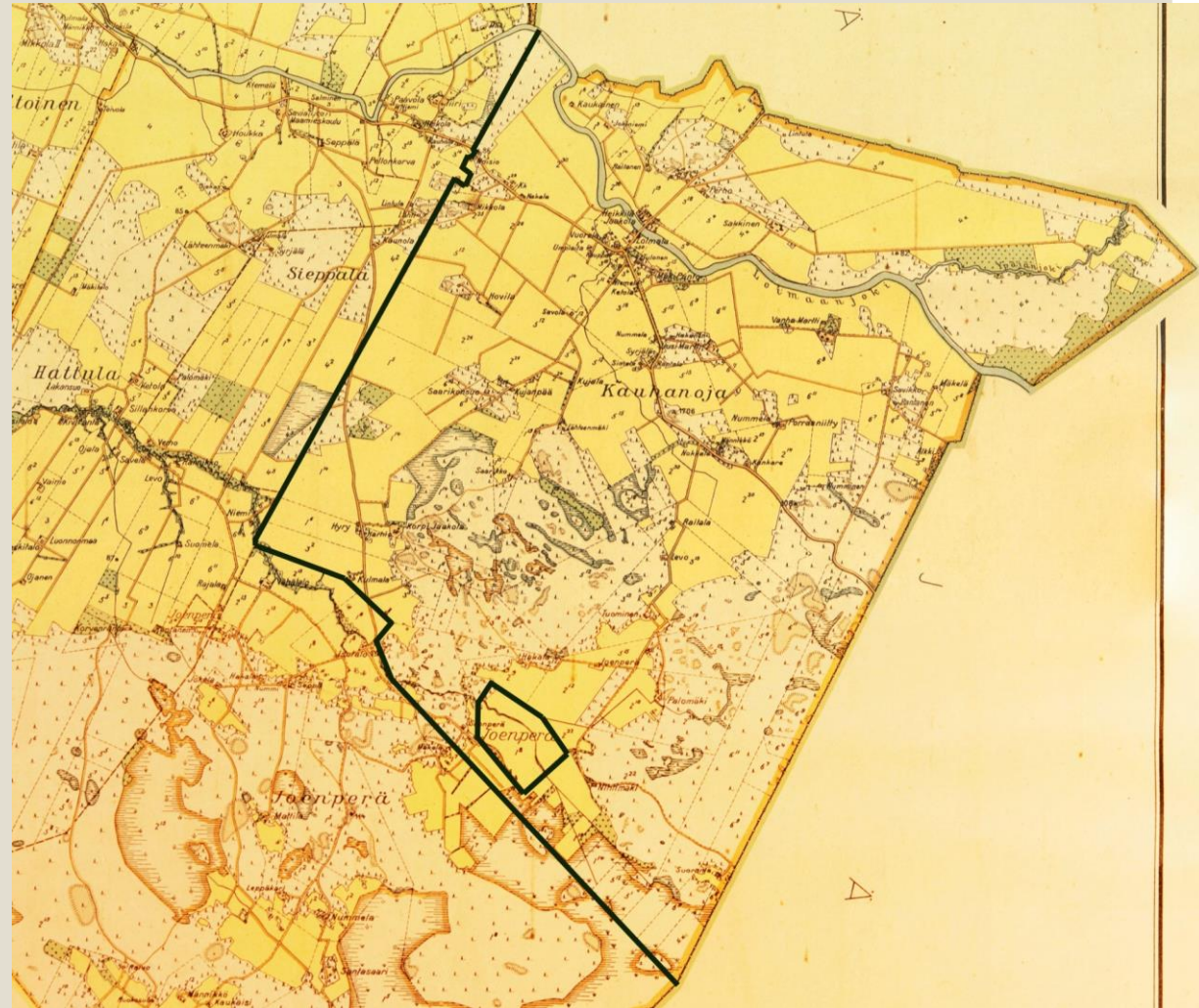
"On mullaki yks kiven heitto", sano Heikkilä

"Jaa, jaa", sano Jaakola

Kauhanojan talot

Kylän rajat

Kauhanojan isojako

- Kauhanojan isojako vietiin läpi poikkeuksellisen nopeasti vuosina 1782-1784.

Kauhanojan isojako

- Ennen isojakoa pellot sarkajaossa.
 - Vanhimmissa vainioissa kauniit pitkät sarat
 - Saran leveys määräytyi veroluvun mukaan
- Isojaon myötä suuret lohkot, tosin Kauhanojalla joka talolle vähintään kolme peltolohkoa pienten umpiaitojen suuresta määrästä johtuen.
 - Pahimmillaan seitsemässä palassa

Kartta: Maanmittauslaitoksen arkistokeskus, isojakokartat, Loimaa_18

Kylätontti isojakokartassa

- Erkin talosta muodostuneet talojen tontit tien yläpuolella: Jaakola tien vieressä ja sen yläpuolella yhdestä talosta jaetut Marttila ja Sipilä.
- Heikin talosta muodostuneiden talojen tontit tien alapuolella: Sakkinen ja molemmat Puntot samalla tontilla.
- Matin talosta muodostunut Perho edellisten vieressä joesta poispäin
- Viimeisimmän jaon myötä syntynyt Loimala joen toisella puolella
- Riiket tontin laitamilla ja teiden varsilla

Kauhanojan talot ja torpat

- **Jaakola**, rustholli nro 28

- Jaettiin veljesten kesken 1790-luvulla
- Jaakola (Kylä-Jaakola)
 - Torpat: Levo, Mettänperä, Kreivilä, Seppä
- Jaakola (Korpi-Jaakola)
 - Torpat: Juhola, Vastamäki, Kantola, Kaunais

- **Sipilä**, rustholli nro 27

- Jaettiin noin v. 1770 veljesten kesken Sipiläksi ja Loimalaksi, joista Sipilä jaettiin edelleen Sipiläksi ja Heikkiläksi noin v. 1800 mutta 1830-luvulla enää Loimala ja Heikkilä olivat jäljellä
- Loimala
 - Torpat: Palomäki, Rannanperä, Kankare, Hakala, Suonpää, Kankare, Rajala
- Heikkilä
 - Torpat: Kujala, Kantola, Mikkola, Kankaanpää, Vuorenpää, Hakala

Kauhanojan talot ja torpat

- **Perho**

- Muodosti ruodun nro 13 yhdessä Sakkisen kanssa (torppa Kauhanojalla)
- Torpat: Ketola, Kulmala, Aho, Valtamäki, Blomberg, Lintula

Kauhanojan talot ja torpat

- **Sakkinen**

- Muodosti ruodun nro 13 yhdessä Perhon kanssa (torppa Kauhanojalla)
- Torpat: Töykkälä, Rajala, Haapanen (Haapaniemi), Simola, Ojala

Kauhanojan talot ja torpat

- **Punto**

- Kuului ruotuun nro 88 Vesikosken Saikun ja Äyvärin kanssa (torppa Vesikoskella)
- Jaettiin 1700-luvun puolivälissä, toista taloa isännöi poika ja toista vävy
- Mäki-Punto
 - Torpat: Lähteenmäki, Mäkelä, Levo
- Kylä-Punto
 - Torpat: Kedonperä, Kujala, Ketola, Veräjänkorva, Törmälä, Myllymäki
 - 1890-luvulla ei enää yhtään torppaa

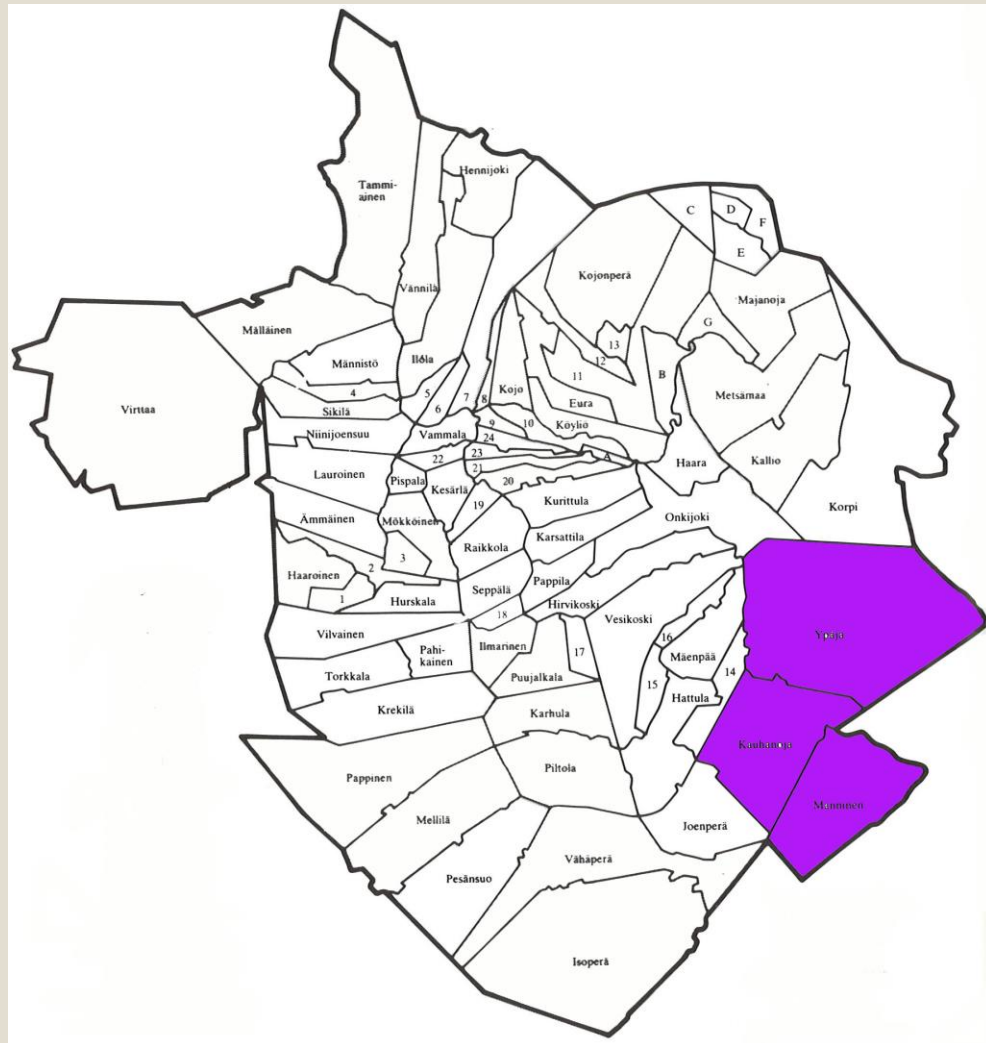
Kauhanojan talot ja torpat

- **Marttila**

- Kuului ruotuun nro 14 Mannisten Kurkun ja Harakan kanssa (torppa Kauhanojalla)
- Jaettiin n. 1850
- Vanha-Martti
 - Torppa: Peltola, Savikko
- Uusi-Martti
 - Torpat: Pinomäki, Lähteenkorva, Veräjänkorva, Rantala

Kylä Tammelan rajalla

- Ypäjän,
Kauhanojan ja
Mannisten asukkaat
kävivät kirkossa
Perttulan
saarnahuoneessa
Tammelan puolella

Tiet ja kestikievari

- Kauhanoja oli tie maantien varressa (Loimaan kirkolta Perttulaan ja edelleen Jokioisten kautta Tammelaan)
- Toinen tärkeä tie oli kylätie Ypäjänkylään
- Viimeistään 1600-luvulla silta Loimijoen yli
- Viimeistään 1800-luvulla silta, jossa oli 5 arkkua. Yksi Loimaan pisimmistä silloista (60m)
- Kauhanojan kestikievari perustettiin viimeistään 1810-luvulla. Talot vuorottelivat kievarina. Pitkään kievarina toimivat Marttila ja Perho. Kievari lakkautettiin 1879, kun aseman läheisyyteen tuli kievari.

Kauhanojan myllyt

- Kylällä 4 tuulimyllyä
- Pieni ratasmylly Kuusjoessa Mannisissa
 - Osakkaat 1800-l: Loimala, Heikkilä, Perho, Sakkinen, Anna Martti ja Salomon Martti

Kartta: Kansallisarkisto, Karttakokoelmat > Topografikarttojen kokoelma > Venäläiset topografikartat 1:21 000 > Turun ja Porin läänit, Loimaan kihlakunta 88,259 km²; Hämeen läänit, Tammelan kihlakunta 33,204 km². 121,563 km². [Ypääjä] (XIII 21)

Lähteitä

- Veikko Laakso: Suur-Loimaan historia, osat I ja II
- Suomen sukuhistoriallisen yhdistyksen kuvatietokanta www.sukuhistoria.fi (kirkonkirjat)
- Kansallisarkiston digitaaliarkisto diginarc.fi (kartat)
- Maanmittauslaitoksen arkistokeskus (kartat)
- Timo Verho: Loimaan talonpoikaissuvut 1540-1870